

اجتهاد

حیاتی، فلسفی، اجتماعی فکر غنرتہ سی

Adresse:

Idjtihâd Constantinople

Téléph: St. 865

XVIIIme ANNÉE

1 Avril. 1923 — No. 152

ادارہ خانہ سی

جفال اوغلندہ « اجتهاد نوی »

تلفون : استانبول ۸۶۵

« اون سکیزنجی سنہ تأسیسہ »

نومرو ۱۵۲ — ۱ نیسان ۱۹۲۳

شائقه حیات [۱]

هوشیاران دلی کوکلم کی جوشان اولسه ،
 قانلرنده طوتوشان ناثرة شان اولسه ،
 حقه ، حیثیت ملیهیه ، استقلاله ،
 آه بر عشق ، بر ایمان خروشان اولسه !

بونلر اولسه بوقادار دوشمهیه امکان اولاماز .
 بوینه کیمسه بو زنجیری الیه طولاماز ؛
 باغمزده ایده من بلبلی بايقوشاسکات ،
 آچایان کلری ، سنبلری اعدا یولاماز .

یانمای ، یاقانی ای قوم کونشدن قایدک
 بسله دک کوزلریکی نور ایل ، ناره طایدک [۲]
 او بیوک شائقه در روحی حالا یاشانان
 ای بیوک شائقه « آدسز » لری خاقان یایدک . [۳]

شعر ملک ناطقه سی بسته آهنگک در ،
 قلبمک ضربه لری دمدمه جنگک در ؛
 اولمایانلر نه قادار وارایسه شیمدی اولاجاق ،
 « باغاتور » لرله جهان مدنیت طولاجاق . [۴]

[۱] یومنظومه ۲ کانون اول ۱۳۲۸ ده و اوزمان دوناتما
 مجموعه سنده نثر اولونمشدی . شیمدی ده بر دفعه اوقونماسنی
 آرزو ایدن بردوستمک ابراهه سرفرو ابتدک : تاریخ انشادینی
 و اوتارنجه کی احوال و وضعیتیزی دوشونک .
 [۲] اجدادسز ادوار اولنده «شرق» ناره ، نوره طایارلردی .
 [۳] تورک طائله قدی سنده یالکیر ایلک اولاد طائله سنک نام و شانه
 وارث اولوردی . دیگر اولادلر «آدسز» و شانسز قالدنلرندن
 اجنبی اردولرده شجاعت و فطانت ابراز ایده رک اجنبی حکمدار
 ویا قوماندانلر طرفدن کفیلرینه بالاسه تحقاق و بریان آدلرله
 آدلانیرلردی . قلیچ آرسلان ، آلب ارسلان کی . شو عرف
 قدیم الیوم انککترده جاری و « هر طائله ده یالکیز بر احق
 چیقارمایی تا این ایتکده » اولان اصول ورشته مشابعت عرض
 ایتیموری؟ تورکک اسکی قدرت و شوکتک البته بر جوق عوامل
 اجتماعیه و اقتصادیه سی واردی . تیار اصولی بوعواملک ک قوتلرلندن
 ایدی . استاد محترم صباح الدین بک افندی تورکیا ناصل قورتاریله
 میلیر؟) عنوانی رساله سنده بونی بک ای ایضاح ایتشلردر .

طایم قدرتی قیلشمسه متدر ذلت !

ملتم ! ملتم ! ای اویقویه قانش ملت !

آچارق سور خرافاته بومدهش دلیکی

سانا قان یایماق ایچون در ، که اریتم چلیکی !

۲ کانون اول ۱۳۲۸ عیداده جودت

دیلز ، ادیبلریمز ، شاعرلیمز

عرب ، عجم ، فرانسیز الح لسانلرندن آلتان لغتکک ،
 صاف تورکجه من آره سنه حدودسز و اولچوسز بر صورتده
 کیرمه سیله لسانمز برباد اولیور . تورکجه منزه قارشى
 ادیبلریمزک شاعرلیمزک بر آزا اهلکار طاوورانقلرندینی
 مخلوط دیلیمز کوسته در .

هرملت کندی لسانک استقلالیه او کونور ؛ بز تورکجه منک
 مفقودیتدن مأیوسز . عرق قرده شمعز اولان شمالی روسیه
 تورک - ملامانلری لسانلرینه اهمیت ویریورلر . هله
 صوک زمانلرده تشکل ایدن (محافظه لسان) جمعیتلری
 شمال تورکجه سی آره سنه اجنبی برکله صوقان محررلردن
 و مکالمه ائناسنده اجنبی کله قوللانانلردن بر جزای نقدی
 آلیورلر . بالخاصه روسیه تورکارینک غزته لرنده کی باش
 مقاله لری یازان محررلر آبادیلارنده یازمهیه و یازیلری
 آره سنه هیچ اجنبی کله صوقه مقه عزم ایتشلردر .

شاعرلری : شعرلرینی صاف آنالسانلرله یازهرق ملاتی
 لسانا ، علماً و عرفاناً ترقی ایتدیرمکه غیرت ایتکده درلر .
 ادیبلری : یازدقلری رومان و حکایه لرینی ملی اسلوبده
 یازمقده درلر .

علماسی : خطبه لری آنادیلنده اوقور و وعظایدلرلر .
 جنوب تورکارینک ادیبلری ، شاعرلری ، محررلری
 - مع التأسف - شمال قرده شاعرلیمزک تعقیبه ایتدکاری
 یولدن کیتیمیورلر . لسانمزه حرارتلی محبتی یورکارنده
 تام بولیورلر . بویله اولماسه ییدی « تورکجه » نامی آئنده
 انتشار ایدن بر جوق غزته لریمزک باش مقاله لری و او
 غزته لرده مندرج محررلریمزک یازیلرینی برقم خواسمز
 [۴] باغاتور و بوغاتور Bogatour کله لری فارسی بهادر
 کله سنک تورکجه اصلیدر .

عمرانی واجتماعی مآثر

اقتصاد قونفره سی

از میرده انعقاد ایدن اقتصاد قونفره سی نظر دینی جالب بر حرکت فکریه در. متشبهلرینی و پیشوا سی تبریک و تقدیر ایده رز .

۱۳۳۴ ده انتشار ایدن (تور کیا فصل قور تاریله بیلیر؟) عنوانی رساله سنده علوم اجتماعیه ده استاد من فاضل محترم صباح الدین بک اقدی شویله سوبله بوردی :

تور کیا نك استقبال اجتماعیهی مأمورین نامزدی اولان منورلرک چو غالمسنه دکل ، مساعی استحصالیه نی تشبیلرله ترقیه سوق ایده رک محیط اجتماعمزی تحوله اوغراتاجاق عامللرک یتشمه سنه باغلیدر ! عقیم بر وادی به صاپلانونب قالان حراثت فکریه من ، ادبیات و صنایع نفیسه من ایچون ده متین و فیضناک بر زمین انکشاف وجوده کلسی آنجاق محیط اجتماعیتک بوتحول مسعودیله قابلدیر .

[کتاب مذکور - صفحه ۶۶]

فکری دعوالر

بر آیدن بری ایکنجی جزا محکمه سی هیچ بر متفکر چه خوش و هیچ عصری کور و نمه من بر ادعا و دعوا به محشر اولماقده در ؛ مجرداتی سلاح اولاراق قوللانما نك تهلک سنی بوسلاحی هجوم ویا مدافعه ایچون قوللانانلر دخی بیلیرلر . بوندن غالباً اون برسنه اول معارف ناظری امرالله افندی مرحوم ، مغفور توفیق فکرت بکی (سلطانیه) مدیر لکندن عزل ایتمشدی ، مجلس مبعوثانده ناظره قارش بر انفعال و هجوم بلیر مشدی . او هنکامده امرالله افندی نك « بنی جوق صیقیشدیر ماسینلر صوکره توفیق فکرتک تاریخ قدیم منظومه سی علناً او قورم ، دبنسز لکی اورته به قورم » دیمک کبی بر ساده و ابتدائی بر روح اظهار ایتمشدی . اوزمان بن غالباً (سلامت عمومی) ده « براقلم بوه بلوث سلاحی ! » دیبه بر آجی فریاد قویار مشدم . بوبله شیلرله آدم اتهام ایتک قادر عظیم بر تهمت روحانیه یوقدر ...

لغته باقمه محتاج اولمقسزین آکلار و صنف متوسطلر و عوام مزده هیچ کوچلک چکمه دن او یازیلرک نه دیمک ایسته دیکنی قاورارلردی . اکثر شاعرلر یزک یازدقلری منظومه لرک چوغی کوکلدن طوغمش وطن ، ملت ، انسانیت محبتله ملهم ، درین شعرلر دکابلرلر . شهوانی و تصنی سوزلردر .

صاف بر لسانی اولیان بر « ملت » اک مهم عناصر حیاتیه سندن برینه مالک دکل دیمکدر
تورکچمزک ساده و صاف اولماسنه بزم یازیمیلرمن بک اهمیت ویرمدکلری کبی قافقاسلی قارده شلریمزک یازیمیلرینک ده کندی لسانی لری لایقيله بنمسه مدکلری اذربایجانک کنج شاعرلرندن معلم (ا . جواد) بکل آشاغی به عین آدرج ایتدیکم منظومه سندن آکلاشلماقده در .

دیلمز

باقک دیلمزده نه لر کورونور :
اوقویوب آکلامق یازمقدن کوچدر .
یازان دوشونمده یازسه ده بیله
اوقویان بش ، اون کون کرک دوشونه
که آکلا سین بو سوز فرسمی هر می ؛
زده قالدی معنی .. آکلایان هانی !
بک چوغی آکلاماز ملتک آیدین ،
بیرجه بارچه سینی شاعر یازانک
سازلری شاعرلر کوکه طاقیدیلر
بو یازیق ملته اوردن باقدیلر .
(اود) یتهدی ، یاغدی (آتش) باشینه
(سیه) قوندوردیلر (قارا) قاشینه
آلنیر (دیل) لری (زبان) ویریلیر .
کسیلیر (یاغور) ی (باران) ویریلیر .
(آغ) لری (بیاضه) (صاری) سی (زرده)
دوندی ، جان دایانماز بو آغیر درده
دکیشدی هر شیدی (بوم) اولدی (باقوش)
(البسه) کییلدی ، (پالتار) قالدی بوش .
چالیندی (قارده ش) ی کلدی (برادر)
(باجی) نك یرنده (همشیره) کزهر !
۱۹ کانون ثانی ۹۲۳ قیانونوری